

Obsah

Poděkování	5
Předmluva	7
1. Úvod	9
2. Historie výzkumu chování zvířat a člověka	11
2.1. Počátky zájmu o studium chování	11
2.2. Fyziologické a psychologické přístupy	12
2.3. Vznik etologie	15
2.4. Etologie primátů a člověka	19
2.5. Sociobiologie a evoluční psychologie	21
2.6. Česká etologie	23
3. Chování jako předmět studia	25
3.1. Charakteristika chování	25
3.2. Chování a adaptace	27
3.3. Chování a komunikace	28
3.4. Metody studia chování	29
3.5. Specifičnost chování člověka	32
4. Vrozené chování	35
4.1. Vrozené reflexy a taxy	35
4.2. Instinktivní chování	36
4.2.1. Spouštěcí podněty	37
4.2.2. Vnitřní vyladění	39
4.2.3. Apetenční chování	40
4.3. Konfliktní situace, ritualizace	41
5. Učení	43
5.1. Nižší formy učení	44
5.1.1. Habituační	44
5.1.2. Motorická facilitace	45
5.1.3. Senzitizace	45
5.1.4. Imprinting	45
5.1.5. Podmiňování	46
5.1.6. Operantní učení	47
5.1.7. Latentní učení	47
5.2. Vyšší formy učení	48
5.2.1. Napodobování	48
5.2.2. Učení vzhledem a kognitivní schopnosti	49
5.2.3. Sociální učení	50
5.2.4. Vznik tradice, protokulturní chování	50

6. Sexuální chování	52
6.1. Reprodukční strategie	52
6.2. Výběr partnera, atraktivita	53
6.3. Námluvy a lákání partnera	57
6.4. Sladování a zabezpečení reprodukce	59
7. Rodičovské chování	63
7.1. Teorie investic	63
7.2. Péče o potomstvo	64
7.3. Význam matky (a otce)	66
7.4. Účast jiných jedinců na péči o mláďata	67
8. Mláděcí chování a ontogeneze chování	70
8.1. Prenatální období a porod	71
8.2. Raná postnatální ontogeneze	72
8.2.1. Základní vrozená schémata a připoutávací signály	72
8.2.2. Rozvoj percepce a motoriky	74
8.2.3. Senzitivní periody u člověka	75
8.3. Hra	76
8.4. Odpoutávání, dospívání a socializace	79
9. Sociální chování	81
9.1. Různé úrovně a funkce sociálnosti	81
9.2. Hierarchické uspořádání	84
9.3. Specifické prvky sociálního chování	86
9.3.1. Agonistické chování, agresivita	86
9.3.2. Postkonfliktní chování	88
10. Další oblasti chování	89
10.1. Komfortní chování	89
10.2. Ochrana před predátory	91
10.3. Potravní chování	92
10.4. Teritoriální a prostorové chování	94
10.5. Manipulace s okolím	97
11. Závěrečné poznámky	99
12. Přehled doporučené literatury	101